

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/86/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1217210588
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Krajčová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1217210588.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Michaela Krajčová a členovia senátu JUDr. Darina Kriváňová a JUDr. Natália Kolláriková, v spore žalobcu: 1. V. K. V., K., narodený XX.XX.XXXX, bytom A. XXX/XX, G., 2. G. V., narodený XX.XX.XXXX, bytom J. H. XXXX/X, K., obaja zastúpení Mgr. Mag. Monikou Korbášovou, IČO: 41 909 895, advokátkou, so sídlom Nám. SNP 13, Bratislava, proti žalovanému: Letisko M.R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS), IČO: 35 884 916, so sídlom Letisko M.R. Štefánika, Bratislava, zastúpenému Advokátskou kanceláriou MCL, s.r.o., IČO: 50 074 369, so sídlom Mostová 2, Bratislava, o zaplatenie 349.034,77 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV č.k. B2-8C/37/2017-489 zo dňa 8. augusta 2023, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Mestského súdu Bratislava IV č.k. B2-8C/37/2017-489 zo dňa 8. augusta 2023 vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu výške 141.120,84 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 66.094,09 eur od 21.09.2017 do zaplatenia, zo sumy 75.026,80 eur od 05.06.2020 do zaplatenia a žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 69.793,43 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 32.687,79 eur od 21.09.2017 do zaplatenia, zo sumy 37.105,59 eur od 05.06.2020 do zaplatenia p o t v r d z u j e .

II. Vo zvyšnej časti rozsudok Mestského súdu Bratislava IV č.k. B2-8C/37/2017-489 zo dňa 8. augusta 2023 z r u š u j e a v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Bratislava IV rozsudkom č.k. B2-8C/37/2017-489 zo dňa 8. augusta 2023 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 233.536,02 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 66.094,09 eur od 21.09.2017 do zaplatenia, zo sumy 75.026,80 eur od 05.06.2020 do zaplatenia a vo výške 8,75% ročne zo sumy 92.415,18 eur od 02.06.2023 do zaplatenia a žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 115.498,75 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 32.687,79 eur od 21.09.2017 do zaplatenia, zo sumy 37.105,59 eur od 05.06.2020 do zaplatenia a vo výške 8,75% ročne zo sumy 45.705,32 eur od 02.06.2023 do zaplatenia. Žalobcom v 1. a 2. rade priznal proti žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že pôvodný žalobca Z. V., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, sa žalobou doručenou súdu dňa 01.06.2017, od žalovaného domáhal zaplatenia 104.743,- eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že je spoluvlastníkom nehnuteľností o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2, ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. I., a to parcela registra „C“, parc. č. XXXX/XX, výmera XXXX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria; parcela registra „C“, parc. č. XXXX/X, výmera XXXX m², druh

pozemku: zastavané plochy a nádvorí; parcela registra „C“, parc. č. XXXX/XX, výmera XXX m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvorí. Ako druhý spoluvlastník nehnuteľností je na predmetnom liste vlastníctva zapísaný žalovaný. Pôvodný žalobca v roku 1997 uplatnil u Slovenskej správy letísk, vtedy vykonávajúcej správu Letiska M.R. Štefánika v mene SR, nárok na zaplatenie nájmu za užívanie nehnuteľností, nakoľko nehnuteľnosti sa nachádzajú v areáli letiska v Bratislave. V tom čase boli spoluvlastníkmi nehnuteľností pôvodný žalobca a jeho sestra L. N.. Slovenská správa letísk podala listom zo dňa 04.07.1997 reklamáciu listu vlastníctva č. XXXX, na ktorom boli vtedy nehnuteľnosti zapísané. Okresný úrad Bratislava II, katastrálny odbor reklamácií nevyhovel. Slovenská správa letísk podala v roku 1998 žalobu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam proti pôvodnému žalobcovi a jeho sestre L.. Bývalý Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/293/98 rozhodol tak, že žalobu zamietol z formálnych dôvodov. V roku 2001 sa žalobca znova pokúšal rokovať o náhrade za užívanie nehnuteľností. Pôvodný žalobca uviedol, že bude potrebné toto konanie prerušiť až do právoplatného skončenia konania vedeného na bývalom Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18C/48/2002, v ktorom sa Slovenská republika, zastúpená Slovenskou správou letísk, domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. K nehnuteľnostiam v rozsahu jemu prislúchajúceho spoluvlastníckeho podielu nemá prístup a žalovaný tak dlhodobo obmedzuje jeho vlastnícke právo bez poskytnutia akejkoľvek náhrady. Uviedol, že okrem uvedeného, mu subsidiárne svedčí aj ochrana pri užívaní nehnuteľností žalovaným nad rámec jeho spoluvlastníckeho podielu. S ohľadom na § 31 ods. 1 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) sa možno domnievať, že žalovaný obmedzuje jeho vlastnícke právo na základe zákona, vo verejnom záujme a v nevyhnutnej miere. Zásah do vlastníckeho práva je však Ústavou SR povolený iba podľa čl. 20 ods. 4. Primeraná náhrada za obmedzenie jeho vlastníckeho práva žalovaným musí spĺňať požiadavku, aby náhrada mala povahu ekvivalentu k trhovej cene. Výšku náhrady možno určiť peňažnou čiastkou, ktorá zodpovedá čiastkam vynakladaným obvykle v danom mieste a čase na užívanie podobných nehnuteľností, spravidla formou nájmu. Nájomné sa pomeriava s obvyklou hladinou nájomného obchodovaného bez akýchkoľvek zvýhodnení alebo obmedzení v blízkom okolí. Odkazujúc na nález PL. ÚS 42/2015 zo dňa 12.10.2016 uviedol, že primeraná náhrada mu prináleží opakovane, nie jednorazovo. Jedná sa o právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Uplatnenú výšku pohľadávky odvodzuje od obvyklých ekonomických výnosov v danom mieste a čase za užívanie obdobných nehnuteľností a dokladoval ju znaleckým posudkom 67/2017 zo dňa 05.05.2017 vypracovaným B. - H., a.s. Uviedol, že žalovanú sumu bude postupne dopĺňať podľa cien nájmov na realitnom trhu v relevantnom mieste a čase, pričom si zatiaľ uplatňuje pohľadávku zodpovedajúcu primeranej náhrade vo výške obvyklého nájomného za 3 roky spätne odo dňa podania tejto žaloby. Pre dobu od konca obdobia uvedeného v znaleckom posudku do podania žaloby považuje predbežne výšku nájomného za rovnakú ako v období 01-03/2017.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení žiadal žalobu zamietnuť. Navrhol, aby súd konanie prerušil až do právoplatného rozhodnutia v konaní vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18C/48/2002. Žalobu v považoval za predčasne podanú, nakoľko žalobca nevie a nemôže preukázať vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Je pravdou, že sa snažil so žalobcom dohodnúť mimosúdnu cestou, k dohode nedospeli.

4. Súd prvej inštancie dňa 13.03.2018 uznesením č.k.8C/37/2017-82 prerušil konanie až do právoplatného skončenia konania vedeného na bývalom Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18C/48/2002.

5. Podaním doručeným súdu dňa 01.06.2020, doplneným dňa 10.10.2020, označeným ako „Návrh na zmenu petitu žaloby“, sa pôvodný žalobca domáhal zmeny petitu žaloby tak, že žiadal zaplatenie sumy 210.914,27 eur spolu s príslušenstvom. Uviedol, že v žalobe žiadal nárok na zaplatenie primeranej náhrady za obmedzenie jeho vlastníckeho práva žalovaným vo výške, ktorá mu bola známa v čase podania žaloby, a to za obdobie od 01.06.2014 do 31.05.2017. Čo sa týka výšky primeranej náhrady za mesiace 04-05/2017, v čase podania žaloby ju nevedel preukázať znaleckým posudkom, a preto ju odvodil tak, že za rok 2017 bola v znaleckom posudku 67/2017 určená cena nájmu 36.418,10 eur, t. j. po vydedení 365 predstavovala primeraná náhrada 99,77561 eur. V posudku bola za obdobie 01-03/2017 uvedená suma 9.104,52 eur. To znamená, že žalovanú sumu je potrebné znížiť o rozdiel 15.066,12 - 9.104,52 = 5.961,60 eur (t.j. dopočítanie za apríl a máj 2017). To predstavuje zmenu doposiaľ žalovanej sumy nasledovne 104.743,48 eur - 5.961,60 eur = 98.781,88 eur (za obdobie od 01.06.2014 do 31.03.2017). Výšku primeranej náhrady za obdobie 04-05/2017 a obdobie uplynulých troch rokov od

podania žaloby do dňa podania tohto návrhu (01.04.2017 - 31.05.2020), dokladuje žalobca znaleckým posudkom č. 61/2020 zo dňa 05.05.2020 vypracovaným B. - H., a.s. (znalecký posudok č. 61/2020), ktorý určuje primeranú náhradu za obdobie od 01.04.2017 do 31.03.2020 vo výške 106.000,00 eur. Od predmetného znaleckého posudku žalobca odvodil aj primeranú náhradu za obdobie 04-05/2020, a to tak, že nájomné za 01-03/2020 bolo v predmetnom znaleckom posudku stanovené vo výške 9.198,58 eur, pričom za dva mesiace je to 6.132,3866 eur. Výška predpokladaného nájomného za mesiace 04-05/2020 je teda 6.132,39 eur. Výška primeranej náhrady za obdobie od 01.04.2017 až do 31.05.2020 podľa žalobcu predstavuje sumu vo výške 112.132,39 eur.

6. Súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 28.09.2021 uznesením pripustil zmenu žalobného návrhu v zmysle podania žalobcu zo dňa 01.06.2020, doplneného dňa 10.10.2020.

7. Bývalý Okresný súd Bratislava II vo veci vedenej pod sp. zn. 18C/48/2002 rozhodol rozsudkom zo dňa 25.01.2019 tak, že žalobu o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam zamietol, pričom tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 16Co/224/2019-1200 zo dňa 13.11.2020.

8. Pôvodný žalobca súdu predložil znalecký posudok č. 69/2019, predmetom ktorého bolo stanovenie všeobecnej hodnoty vecného bremena, ktoré malo byť zriadené k jednej z nehnuteľností - k pozemku parc. č. XXXX/X, k.ú. I., zapísanom na LV č. XXXX. Podľa predkladaného znaleckého posudku bola všeobecná hodnota predmetného pozemku parc. č. XXXX/X, k.ú. I., za obdobie od 06/2018 do 03/2019 stanovená na 96,53 eur za 1 m² a cena nájmu na 6,319 eur za 1 m². Uvedené zodpovedá hodnotám stanoveným znaleckým posudkom č. 61/2020. Uvedený znalecký posudok bol vypracovaný na objednávku tretej osoby - Letové prevádzkové služby SR a bol zaslaný žalobcovi v rámci dojednávania odplaty za zriadenie vecného bremena.

9. Žalovaný súdu prvej inštancie predložil znalecký posudok č. 60/2021 zo dňa 18.10.2021, ktorý bol vypracovaný spoločnosťou N. K., s.r.o. Predmetom tohto znaleckého posudku bolo stanovenie všeobecnej hodnoty nájmu dotknutých nehnuteľností za obdobie mesiacov 06/2014 až 09/2021, pričom táto bola stanovená spolu vo výške 108.544,51 eur, zaokrúhlene 109.000,- eur. Z predloženého znaleckého posudku je zrejmé, že stanovuje všeobecnú hodnotu nájmu predmetných nehnuteľností za obdobie o 16 mesiacov dlhšie oproti obdobiu vyplývajúcejmu spolu zo znaleckých posudkov č. 67/2017 a č. 61/2020 predložených žalobcom. Rozdiel v dĺžke obdobia zohľadňuje skutočnosť, že žalobcom predložený znalecký posudok sa týka taktiež 18 mesiacov (04/2020 až 09/2021) nasledujúcich po marci roku 2020, ktorý je posledným mesiacom uvedeným v znaleckom posudku č. 61/2020 predloženým žalobcom. Znalecký posudok predložený žalovaným sa však netýka apríla a mája roku 2014, ktoré sú predmetom znaleckého posudku č. 67/2017 predloženého žalobcom, za ktoré si žalobca neuplatňuje náhradu. Podľa žalovaného ním predložený znalecký posudok stanovuje všeobecnú hodnotu nájmu nehnuteľností na takmer polovicu oproti ich všeobecnej hodnote nájmu stanovenej spolu znaleckými posudkami č. 67/2017 a č. 61/2020 predloženými žalobcom, a to aj pri období o 16 mesiacov dlhšom.

10. Z dôvodu úmrtia pôvodného žalobcu dňa 22.10.2021, na základe uznesenia Okresného súdu Piešťany zo dňa 20.02.2022, č.k. 23D/299/2021-119, Dnot 142/2022 a na základe oznámenia dedičov pôvodného žalobcu, že žiadajú o pokračovanie v konaní, súd prvej inštancie vydal uznesenie č.k. 8C/37/2017-377 zo dňa 18.07.2022, v ktorom rozhodol tak, že v konaní pokračuje s dedičmi žalobcu: 1. V. K. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, G., 2. G. V., narodený XX.XX.XXXX, bytom J. H. XXXX/X, K..

11. Žalobcovia podaním doručeným súdu dňa 01.06.2023 navrhli zmenu petitu žaloby tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 233.536,02 eur spolu s príslušenstvom a žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 115.498,75 eur spolu s príslušenstvom. Podľa nich má žalobca v 1. rade na uplatnenom nároku podiel 0,669091 a žalobca v 2. rade podiel 0,330909. Týmto podaním zároveň rozšírili uplatnený nárok o sumu 138.120,50 eur, ktorá predstavuje primeranú náhradu za obmedzenie ich vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam za nadchádzajúce obdobie až do 31.05.2023. Túto odvodili zo znaleckých posudkov č. 67/2017 a č. 61/2020, pričom vychádzali zo všeobecnej hodnoty pozemkov pri koeficientoch uvedených v týchto znaleckých posudkoch pri navýšení povyšujúceho faktora v rokoch 2020-2021 na 1,35 a v rokoch 2022-2023 na 1,4. Redukujúci faktor sa neuplatní, nakoľko vzletová a pristávací dráha a ochranné pásmo žalovaného nemôže byť na ťarchu žalobcov, pričom odkázali na vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku. Všeobecná hodnota pozemkov predstavuje za rok 2020 sumu 638.695,10 eur, za

rok 2021 sumu 638.695,10 eur, za rok 2022 sumu 662.350,40 eur a za rok 2023 sumu 662.350,40 eur. Pri rovnakom výpočte nájmu ako v daných znaleckých posudkoch a za použitia predpokladanej doby návratnosti investície 20 rokov a úrokovej sadzby z vkladov pre vklady domácností s dohodnutou splatnosťou nad 1 rok a do 2 rokov tak predstavuje suma nájmu za doposiaľ nevyčíslenú časť roka 2020 sumu 31.843,73 eur, za rok 2021 sumu 42.288,08 eur, za rok 2022 sumu 44.385,13 eur a za rok 2023 (obdobie 01- 05/2023) sumu 19.603,52 eur, spolu suma vo výške 138.120,50 eur. Zároveň rozporovali znalecký posudok č. 60/2021, nakoľko v tomto znaleckom posudku znalec v rozpore s vyhláškou MS SR č. 492/2004 Z. z. aplikoval redukujúci faktor 0,65 pri stanovovaní všeobecnej hodnoty pozemkov. Zároveň znalec v tomto posudku pri výpočte obvyklého nájomného za jednotlivé roky uvažuje s návratnosťou investícií 30 rokov, čo je v rozpore s funkčným využitím, polohou a zastúpením mestských funkcií v okolí. Ďalej uviedli, že podľa ekonomickej analýzy vykonanej a publikovanej F. (F. M. Y. M., F. D. G. No 8, M. D. G., F., Z. XXXX) je bežná návratnosť investícií 5-6 rokov. Ekonomickú mieru návratnosti uvádzajú v úrovniach 16% až 28% ročne. Bolo podľa nich potrebné poznamenať, že žalovaný podľa výročných správ zaznamenal trvalý a udržateľný nárast počtu prepravených cestujúcich a nákladu. Pozemky sú využívané pre potreby vzletovej a pristávacej dráhy 13/31 a jej ochranného pásma, pričom zákonom je táto určená za prioritný infraštruktúrny majetok. Má sa jednať o takú časť letiskovej infraštruktúry, ktorá je nutná na zabezpečenie dostupnosti Slovenskej republiky leteckou dopravou, na zabezpečenie strategických hospodárskych záujmov Slovenskej republiky, na obranu a bezpečnosť štátu. Úvahy o nízkej návratnosti sú tak v rozpore s logikou a skutkovým stavom. Taktiež doplnili, že za predpokladu dodržania ustanovení a nepoužití redukujúcich faktorov by bola všeobecná hodnota hodnotených pozemkov podľa znaleckého posudku č. 60/2021 dokonca vyššia, a teda aj obvyklé nájomné v jednotlivých rokoch, a teda aj celkový nárok uplatňovaný žalobcami, by bol vyšší než ten, ktorí si v tomto konaní uplatňujú.

12. Na pojednávaní dňa 27.07.2023 súd prvej inštancie uznesením pripustil zmenu petitu žaloby v zmysle návrhu žalobcov, doručeného súdu prvej inštancie dňa 01.06.2023.

13. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa článku 20 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR, § 123 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. c), § 31 ods. 1 zákona č. 136/2004 Z. z. o letiskových spoločnostiach a o zmene a doplnení zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2002 Z. z. a prílohy č. 3, časti E k vyhláške MS SR č. 492/2004 Z. z.

14. Súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového žalobe vyhovel, nakoľko mal náležite preukázanú jej dôvodnosť. Na prvom mieste považoval za nevyhnutné uviesť, že považoval existenciu nároku žalobcov na primeranú náhradu za užívanie predmetných nehnuteľností (pozemkov) žalovaným medzi stranami sporu za skutočnosť, ktorá je nesporná a netreba ju dokazovať. Žalovaný nárok žalobcov uplatňovaný v tomto konaní nepopieral a spornou tak ostala len výška tohto nároku.

15. V prejednávanej spore sa jedná o situáciu, kedy na predmetných nehnuteľnostiach žalobcov došlo k zriadeniu a prevádzkovaniu verejného letiska a leteckého pozemného zariadenia vrátane jeho ochranného pásma. Zo strany žalovaného tak došlo k zásahu do rozsahu oprávnení vyplývajúcich žalobcom z ich práva vlastníť majetok z platnej a účinnej legislatívy. Podľa § 31 ods. 1 leteckého zákona patrí žalobcom ako vlastníkom daných nehnuteľností náhrada za obmedzenie ich vlastníckeho práva vo verejnom záujme.

16. V súlade s nálezom Ústavného súdu SR PL. ÚS 42/2015 zo dňa 12.10.2016 a s odkazom na čl. 20 ods. 4 Ústavy SR musí byť takáto náhrada primeraná a môže byť jednorazová aj opakovaná. Či je náhrada primeraná, závisí od okolností daného prípadu. Primeraná náhrada by mala byť poskytnutá za celý čas trvania obmedzenia vlastníckeho práva. Podľa citovaného nálezu Ústavného súdu SR je účelom podmienky primeranej náhrady kompenzovať vlastníka za ujmu na jeho právach náležiacich k obsahu vlastníckeho práva. Zásah môže byť v súlade s Ústavou SR len vtedy, ak sa splní účel poskytnutia primeranej náhrady. V zmysle nálezu Ústavného súdu SR PL. ÚS 37/95 zo dňa 12.09.1996 platí nasledovné: „Výška náhrady by však mala byť určená v porovnaní s trhovou cenou veci tak, aby v každom čase zohľadňovala mieru zásahu do vlastníckeho práva, ktorú možno od vlastníka veci spravodlivo požadovať.“ Súd prvej inštancie sa stotožnil s postupom sporových strán, kedy výšku primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva určovali stanovením všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov v dobe obmedzenia vlastníckeho práva. Podľa súdu prvej inštancie by mala primeraná

náhrada v tomto prípade predstavovať peňažnú čiastku, ktorá bude súčtom jednotlivých čiastok všeobecnej hodnoty nájmu predmetných pozemkov za obdobie od júna 2014 do mája 2023 (obdobie, za ktoré si žalobcovia uplatňujú svoj nárok na primeranú náhradu za užívanie pozemkov proti žalovanému).

17. Súd prvej inštancie považoval znalecké posudky č. 67/2017 a č. 61/2020 predložené žalobcami za dostatočne odôvodňujúce výšku nároku primeranej náhrady žiadanú žalobcami a nepovažoval tak za potrebné akýmkoľvek spôsobom zasahovať do ich obsahu. Plne sa stotožnil s výpočtami všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov vyplývajúcimi zo znaleckých posudkov 67/2017 a 61/2020. Pre výpočet všeobecnej hodnoty nájmu pozemku použili znalci postup podľa vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z., Prílohy č. 3. Pre takýto výpočet bolo nevyhnutné určiť všeobecnú hodnotu pozemkov, úrokovú mieru a dobu návratnosti investície. Pre určenie všeobecnej hodnoty pozemkov metódou polohovej diferenciacie je potrebné stanoviť aj koeficient polohovej diferenciacie, ktorý sa vyráta súčinom koeficientov všeobecnej situácie, intenzity využitia, dopravných vzťahov, obchodnej alebo priemyselnej polohy, technickej infraštruktúry pozemku, povyšujúcich faktorov a redukujúcich faktorov. Súd medzi stranami považoval za sporné najmä stanovenie obdobia predpokladanej návratnosti investície, úroveňovej miery a koeficientu polohovej diferenciacie.

18. Podľa vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z. je možné pri výpočte všeobecnej hodnoty nájmu za pozemok stanoviť obdobie predpokladanej návratnosti investície spravidla v intervale 15 až 40 rokov, a to v závislosti od ekonomických, polohových a fyzických faktorov. Žalobcami predložené znalecké posudky pritom ráтали s dobou návratnosti investície 20 rokov a žalovaným predložený znalecký posudok č. 60/2021 s dobou návratnosti investície 30 rokov. Predmetné nehnuteľnosti (pozemky) sú situované v Hlavnom meste SR Bratislava, síce na okraji mesta, avšak s dobrou dostupnosťou. Sú použité pre účely medzinárodného letiska, ktoré predstavuje kritickú infraštruktúru zásadnú pre fungovanie štátu. Na časti týchto pozemkov sa nachádza aj vzletová a pristávacia dráha 13/31, ktorá je zákonom č. 136/2004 Z. z. označená za prioritný infraštruktúrny majetok a jedná sa tak o časť letiskovej infraštruktúry, ktorá je nutná na zabezpečenie dostupnosti Slovenskej republiky leteckou dopravou, na zabezpečenie strategických hospodárskych záujmov Slovenskej republiky, na obranu a na bezpečnosť štátu. Najmä s ohľadom na účel využitia dotknutých nehnuteľností (pozemkov) žalobcov mal súd prvej inštancie za to, že sa nedá uvažovať o hornej hranici intervalu obdobia predpokladanej návratnosti investície, skôr naopak. Čo sa týka tvrdenia žalovaného o tom, že v znaleckých posudkoch č. 67/2017 a č. 61/2020 predložených žalobcami absentuje zdôvodnenie stanovenia obdobia predpokladanej návratnosti investície, súd prvej inštancie uvádza, že tým neprišlo k „znehodnoteniu“ týchto znaleckých posudkov ako dôkazov. Z výsluchu znalcov na pojednávaní dňa 27.06.2023 bolo zrejmé, aké polohové, ekonomické a fyzické faktory znalci zohľadnili. V nadväznosti na vyššie uvedené tak považoval stanovenie obdobia návratnosti investície 20 rokov za adekvátne a zodpovedajúce špecifikám daného prípadu.

19. Nakoľko sú vlastníkami predmetných nehnuteľností žalobcovia - fyzické osoby, považoval súd prvej inštancie za správne použiť pri výpočte všeobecnej hodnoty nájmu pozemku úrokovú mieru z vkladov domácností (nové obchody) a stotožnil sa tak opäť so znaleckými posudkami č. 67/2017 a č. 61/2020, ktoré predložili žalobcovia. V znaleckom posudku č. 60/2021, ktorý predložil žalovaný bola použitá úroková miera pre nefinančné spoločnosti, avšak dôvod jej použitia nebol v priebehu konania dostatočne zdôvodnený, a to aj napriek tomu, že mal vplyv na stanovenie výslednej všeobecnej hodnoty nájmu pozemku v neprospech žalobcov.

20. Čo sa týka výpočtu koeficientu polohovej diferenciacie, v znaleckých posudkoch predložených žalobcami č. 67/2017 a č. 61/2020 a žalovaným č. 60/2021, sa výrazne líši najmä hodnota koeficientu redukujúceho faktora. V znaleckom posudku č. 67/2017 je použitý koeficient redukujúceho faktora 1, v znaleckom posudku č. 61/2020 koeficient redukujúceho faktora 0,90 a v znaleckom posudku č. 60/2021 koeficient redukujúceho faktora 0,65. Súd prvej inštancie považoval použitie koeficientu redukujúceho faktora 0,65 za nedôvodné a nekorelujúce so skutkovým stavom. Pozemky sa síce nachádzajú v ochrannom pásme letiska a sú obmedzené leteckou dopravou, ale je nutné vychádzať zo skutočnosti, že sa jedná o účel ich využitia. Pri koeficiente povyšujúcich faktorov bolo podľa súdu prvej inštancie vhodné jeho medziročné navyšovanie v súlade so znaleckým posudkom č. 61/2020, a to najmä s ohľadom na cenový vývoj, resp. nárast cien nehnuteľností, nakoľko sa v tomto prípade jedná o pomerne dlhé žalované obdobie 06/2014-05/2023. Čo sa týka ďalších koeficientov použitých pri výpočte koeficientu polohovej diferenciacie, súd prvej inštancie sa v plnom rozsahu stotožnil s obsahom znaleckých posudkov č. 67/2017 a č. 61/2020, ktoré predložili žalobcovia.

21. Súd prvej inštancie pri stanovení podielov žalobcov na uplatnenom nároku vychádzal z podielov stanovených žalobcami v ich podaní doručenom súdu dňa 01.06.2023, v ktorom uviedli, že žalobca v 1. rade má na uplatnenom nároku podiel 0,669091 a žalobca v 2. rade podiel 0,330909. Pri stanovení celkovej výšky primeranej náhrady potom súd prvej inštancie vychádzal zo znaleckého posudku č. 67/2017 za obdobie od 06/2014 až do 03/2017, podľa ktorého bola všeobecná hodnota nájmu pozemkov za dané obdobie 98.781,88 eur (nárok žalobcu v 1. rade - 66.094,09 eur + nárok žalobcu v 2. rade - 32.687,79 eur). Ďalej vychádzal zo znaleckého posudku č. 61/2020 za nadchádzajúce obdobie do 05/2020, podľa ktorého bola všeobecná hodnota nájmu pozemkov za dané obdobie 112.132,39 eur (nárok žalobcu v 1. rade - 75.026,80 eur + nárok žalobcu v 2. rade - 37.105,59 eur). Čo sa týka nadchádzajúceho obdobia až do 05/2023, žalobcovia pri stanovení výšky všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov 138.120,50 eur (nárok žalobcu v 1. rade - 92.415,18 eur + nárok žalobcu v 2. rade - 45.705,32 eur) vychádzali zo znaleckých posudkov č. 67/2017 a č. 61/2020. Pri výpočte použili: všeobecnú hodnotu pozemkov pri koeficientoch uvedených v týchto znaleckých posudkoch pri navýšení povyšujúceho faktora v rokoch 2020-2021 na 1,35 a v rokoch 2022-2023 na 1,4 a pri použití koeficientu redukujúcich faktorov 1,0; predpokladanú dobu návratnosti investície 20 rokov a úrokovú sadzbu z vkladov pre vklady domácností. Pri použití vyššie uvedeného žalobcovia stanovili sumu nájmu pozemkov za zvyšnú časť roka 2020 vo výške 31.843,73 eur, za rok 2021 vo výške 42.288,08 eur, za rok 2022 vo výške 44.385,13 eur a za rok 2023 (do 05/2023) vo výške 19.603,52 eur, spolu vo výške 138.120,50 eur. Súd prvej inštancie sa, aj s ohľadom na vyššie uvedené, s predmetným výpočtom nájmu predmetných nehnuteľností (pozemkov) v plnej miere stotožnil a považoval ho za správny.

22. Súd prvej inštancie žalobcom zároveň priznal zákonný úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 21.09.2017 do zaplatenia, t.j. od dňa nasledujúceho po dni, kedy bola žaloba doručená žalovanému, zo sumy 98.781,88 eur určenej znaleckým posudkom č. 67/2017; taktiež 5% ročne od 05.06.2020 do zaplatenia, t.j. odo dňa nasledujúceho po dni doručenia návrhu žalobcu na zmenu petitu žalovanému, zo sumy 112.132,39 eur určenej znaleckým posudkom č. 61/2020 a vo výške 8,75% ročne od 02.06.2023 do zaplatenia, t.j. odo dňa nasledujúceho po dni doručenia návrhu žalobcov na zmenu petitu žaloby súdu, zo sumy 138.120,50 eur, o ktorú bola rozšírená žaloba v zmysle predmetného návrhu žalobcov na zmenu petitu žaloby.

23. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a priznal plne úspešným žalobcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov rozhodne v súlade s ustanovením 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

24. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), g) a h) CSP. Súd prvej inštancie podanej žalobe v znení jej úprav vyhovel a priznal žalobcom nárok na primeranú náhradu vo výške bližšie vymedzenej vo výrokovej časti samotného rozhodnutia. Žalovaný toto rozhodnutie považuje za nesprávne ako po vecnej, tak po formálnej stránke. Napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné z dôvodu jeho nezrozumiteľnosti a arbitrárnosti, nakoľko neobsahuje odôvodnenie, ktoré by zodpovedalo ustanoveniu § 220 CSP. Aj samotné priznanie náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva za obdobie 2020 - 2023, ktoré nebolo podložené a potvrdené znaleckým posudkom ani žiadnym výpočtom odborne spôsobilej osoby (t. j. jeho výšku ku dňu vyhlásenia rozhodnutia nebolo možné riadne vyčíslieť), predstavuje zásah do práva na spravodlivý proces žalovaného v zmysle čl. 46 Ústavy SR .

25. Poukazuje na to, že súd prvej inštancie nekriticky uvádza, že považuje znalecký posudok č. 67/2017 zo dňa 5.5.2017 vyhotovený B. - H. a.s. a znalecký posudok č. 61/2020 zo dňa 05.05.2020 vyhotovený B. - H. a.s. za dostatočne odôvodňujúce výšku nároku primeranej náhrady žiadanej žalobcami, pričom nepovažoval za potrebné akýmkoľvek spôsobom zasahovať do ich obsahu. Súd prvej inštancie však v napadnutom rozhodnutí absolútne neodôvodnil, z akého dôvodu určil primeranú náhradu za obdobie od 01.04.2020 do 31.05.2023, ktorú si nárokujú žalobcovia na základe ich návrhu na zmenu žaloby zo dňa 31.05.2023, doručenej dňa 01.06.2023. Žalobcovia svoj nárok za toto obdobie nedali vyhodnotiť znalcom, nepredložili znalecký posudok a ani žiadny relevantný výpočet, ktorý môže byť podkladom pre súdne rozhodnutie. Žalobcovia pritom sami uviedli vo svojom návrhu na zmenu žaloby z 01.06.2023, že, cit.: „žalobcovia predložia znalecký posudok po vylúčení znalcov v tomto konaní, ktorý bude vykonaný na

pojednávani vo veci vytýčenom na 27.06.2023“. Žalobcovia však tak nikdy nespravili a žiadny znalecký posudok za obdobie 2020-2023 nikdy nepredložili.

26. Rovnako súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 27.06.2023 konštatoval (keďže žalovaný nesúhlasil, aby súd pripustil zmenu žaloby, najmä z dôvodu, že vykonané dokazovanie nemôže byť podkladom pre rozhodnutie o tomto novom nároku a bude potrebné ďalšie dokazovanie, čo je v rozpore s princípom hospodárnosti a rýchlosti konania), že o nároku za nové obdobie od roku 2020 rozhodne čiastočným rozsudkom. Tento svoj procesný postup stranám oznámil na pojednávaní 27.06.2023, nachádza sa na zvukovom zázname a strany ho považovali za záväzný. Pravdepodobne práve kvôli tomuto vyjadreniu sudcu žalobcovia nepredložili znalecký posudok, ku ktorému sa zaviazali. Keďže súd prvej inštancie strany sporu neinformoval o zmene svojho oznámeného procesného postupu a o zmene svojho právneho posúdenia rozšíreného nároku, strany sa v ďalšom priebehu konania a ani v záverečných rečiach tejto časti nároku nevenovali a automaticky (veriac príslubu/ubezpečeniu konajúceho sudcu) očakávali vyhlásenie čiastočného rozsudku.

27. Súd prvej inštancie však poprel svoje vlastné závery, že o časti nároku (za obdobie 2020-2023) nerozhodne a vydal prekvapivý rozsudok, keď rozhodol o celom nároku za obdobie rokov 2014-2023. Ani v ústnom odôvodnení rozhodnutia dňa 08.08.2023 nevysvetlil svoj odklon od deklarovaného postupu, a tiež nevysvetlil, prečo nebral do úvahy a nezohľadnil Znalecký posudok č. 60/2021 zo dňa 18.10.2021 vyhotovený znaleckou organizáciou N. K., s.r.o. (ZP č. 60/2021) predložený žalovaným a výhradne sa opieral o závery znaleckých posudkov predložených žalobcami. Bez akéhokoľvek odôvodnenia prevzal hodnoty na výpočet primeranej náhrady za obdobie od 2020 do 2023 z výpočtov žalobcov a zo ZP č. 67/2017 a ZP č. 61/2020, t. j. zo znaleckých posudkov žalobcov.

28. Vo svojom rozhodnutí konajúci súd uviedol: „Čo sa týka nadchádzajúceho obdobia až do 05/2023, žalobcovia pri stanovení výšky všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov 138.120,50 eur (nárok žalobcu v 1. rade - 92.415,18 eur + nárok žalobcu v 2. rade - 45.705,32 eur) vychádzali zo znaleckých posudkov 67/2017 a 61/2020. Pri výpočte použili: všeobecnú hodnotu pozemkov pri koeficientoch uvedených v týchto znaleckých posudkoch pri navýšení povyšujúceho faktora v rokoch 2020 - 2021 na 1,35 a v rokoch 2022-2023 na 1,4 a pri použití koeficientu redukujúcich faktorov 1,0; predpokladanú dobu návratnosti investície 20 rokov a úrokovú sadzbu z vkladov pre vklady domácností. Pri použití vyššie uvedeného žalobcovia stanovili sumu nájmu pozemkov za zvyšnú časť roka 2020 vo výške 31.843,73 eur, za rok 2021 vo výške 42.288,08 eur, za rok 2022 vo výške 44.385,13 eur a za rok 2023 (do 05/2023) vo výške 19.603,52 eur, spolu vo výške 138.120,50 eur. Súd sa, aj s ohľadom na vyššie uvedené, s predmetným výpočtom nájmu predmetných nehnuteľností (pozemkov) v plnej miere stotožnil a považoval ho za správny.“ Žalobcovia si však v ich podaní zo dňa 31.05.2023 (návrhu na zmenu žaloby) svojvoľne navýšili koeficient povyšujúcich faktorov z pôvodného 1,35 na 1,4. Rovnako tak spravili aj pri koeficiente úrokovej miery, kde pre rok 2022 uviedli 1,16 a pre rok 2023 uviedli 1,75 (pričom pri roku 2020 bol 1,08 a pri roku 2021 bol 1,04).

29. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške primeranej náhrady za obdobie od 2020 do 2023, jednostranne prevzal účelové výpočty zo strany žalobcov, ktoré následne premietol do rozhodnutia ako fakty, bez akéhokoľvek ďalšieho zdôvodnenia a preskúmania. Žalovaný túto nesprávne vyčíslenú primeranú náhradu namietol už na pojednávaní dňa 27.06.2023, kedy navrhol, aby konajúci súd zmenu žaloby nepripustil.

30. V bode 37 rozhodnutia ďalej konštatuje, že medzi stranami považoval za sporné najmä (i) stanovenie obdobia predpokladanej návratnosti investície, (ii) úrokovej miery a (iii) koeficient polohovej diferenciácie. Súd prvej inštancie len na základe výsluchu znalcov považoval za riadne preukázané aké polohové, ekonomické a fyzické faktory znalci zohľadnili, a preto aj stanovenie obdobia návratnosti investície 20 rokov považoval za adekvátne a zodpovedajúce špecifikám daného prípadu. To však s poukazom na ust. § 191CSP nemôže obstať. Znalci oslovení pôvodným žalobcom (F. X. a Ing. S.) dostali pri výsluchu otázku, prečo nezohľadnili pri stanovení výšky koeficientu redukujúcich faktorov špecifiká a určité obmedzenia pozemkov súvisiace s ochranným pásmom letiska a stavebnými obmedzeniami, vrátane územného plánu. Žalovaný má za to, že svoj postup znalci dostatočne presvedčivo a zrozumiteľne (prípadne vôbec) nevysvetlili. Odvolací súd po vypočutí zvukovej nahrávky z pojednávania z 27.06.2023 by mal dospieť k rovnakému záveru. Pri stanovení výšky nájmu za žalované pozemky sa

znalci oslovení pôvodným žalobcom a znalkyňa N. (ktorá vypracovala znalecký posudok na objednávku žalovaného) nezhodli pri stanovení obdobia predpokladanej návratnosti investície. Znalci F. X. a F. S. do vzorca výpočtu výšky nájomného doplnili obdobie 20 rokov. Znalčka F. A. uviedla 30 rokov. Je zrejmé, že interval obdobia návratnosti má široký diapazón, a znalci pri výpočte výšky nájomného musia s odkazom na určené kritériá (ekonomické, polohové, fyzické faktory) starostlivo a individuálne tieto faktory identifikovať, vyhodnotiť a zapracovať do výpočtu.

31. Z výsluchov znalcov F. X. a F. S. nevyplývalo, že by tento postup dodržali. L. F. S. vo svojej výpovedi nevedela uviesť, prečo určila dobu návratnosti práve na 20 rokov. Vyjadrila sa, že toto obdobie 20 rokov používa štandardne, a nevedela si spomenúť na žiadny svoj znalecký posudok, kedy by stanovila dlhšiu dobu návratnosti (napr. 25 - 30 rokov). Znalčka A. pri svojom výsluchu, naopak, detailne opísala, ktoré faktory pri období návratnosti zobrala do úvahy. Poukázala pritom aj na odbornú literatúru, konkrétne L. Žilinskej univerzity v Žiline, Ústav súdneho inžinierstva, ktorej sa pri vypracovaní svojho znaleckého posudku pridržiavala (už je súčasťou súdneho spisu). Zhrnúc uvedené odporuje logike, že súd napriek zmätočným výpovediam príslušných znalcov, v Rozhodnutí skonštatuje, že z neistých výsluchov znalcov X. a S. bolo jasné aké polohové, ekonomické a fyzické faktory znalci zohľadnili. Žalovaný poukazuje na znalecký posudok vyhotovený znaleckým ústavom: Ústav stavebnej ekonomiky, s.r.o. znalecký posudok č. 109/2023 zo dňa 11.12.2023 (ZP 109/2023) predložený k tomuto odvolaniu, kde je názorne ukázané, ako má znalecký posudok vyzerať. Teoretické aj praktické východiská na určenie doby návratnosti tam znalec objasňuje na dvoch stranách. Znalci žalobcov nimi dosadený údaj 20 rokov nevysvetlili ani jedným slovom.

32. Ďalej súd prvej inštancie, opäť bez akéhokoľvek zdôvodnenia, uviedol v napadnutom rozhodnutí, že považoval za správne použiť pri výpočte všeobecnej hodnoty nájmu pozemku úrokovú mieru z vkladov domácností (nové obchody) a stotožnil sa tak opäť so ZP č. 67/2017 a ZP č. 61/2020, ktoré predložili žalobcovia. V ZP č. 109/2023 predloženom žalovaným je aj táto položka náležite odôvodnené a vysvetlené: „Sadzba pre stanovenie úrokovej miery v tomto znaleckom posudku bude stanovovaná odborným odhadom v zmysle vyššie uvedených princípov so zohľadnením vplyvu základnej úrokovej sadzby ECB, obchodnej prirážky peňažných ústavov, polohy nehnuteľnosti a lokality a samozrejme zohľadnením primeraného rizika odrážajúceho aj vplyv inflácie. Stanovovaná bude pre každý rok zvlášť.“ Pri koeficiente zvyšujúcich faktorov bolo podľa prvej inštancie súdu vhodné jeho medzročné navyšovanie v súlade so ZP č. 61/2020, a to najmä s ohľadom na cenový vývoj, resp. nárast cien nehnuteľností, nakoľko sa v tomto prípade jedná o pomerne dlhé žalované obdobie 06/2014 - 05/2023. Čo sa týka ďalších koeficientov použitých pri výpočte koeficientu polohovej diferenciácie, súd prvej inštancie sa v plnom rozsahu stotožnil s obsahom znaleckých posudkov č. 67/2017 a č. 61/2020, ktoré predložili žalobcovia.

33. Súd prvej inštancie sa ohľadom všetkých sporných bodov, nekriticky a bez riadneho zdôvodnenia priklonil na stranu žalobcov a ich uvedené tvrdenia prevzal ako fakty, bez toho aby sa riadne zaoberal znaleckým posudkom vyhotoveným zo strany žalovaného, resp. aby vysvetlil, prečo závery ZP č. 60/2021 predložené žalovaným nepovažoval za relevantné pre toto konanie. Závery tohto posudku odignoroval a vôbec sa nevysporiadal so zisteniami znalkyne F. A., ktoré sú priamo v rozpore so závermi súdu a sú kľúčové pre rozhodovanie o priznaní nároku žalobcom. Je to predovšetkým zistenie znalkyne, že predpokladaná doba návratnosti investície pri pozemkoch nachádzajúcich sa pri letisku je 30 rokov a nie 20 rokov. Zároveň žiadnym spôsobom neodôvodnil, prečo vychádzal zo ZP č. 67/2017 a ZP č. 61/2020 aj pri stanovení primeranej hodnoty za obdobie od 2020 do 2023. Súd prvej inštancie len uviedol, že žalobcovia vychádzali pri určovaní náhrady za obdobia do 05/2023 zo znaleckých posudkov 67/2017 a 61/2020 a že sa v plnej miere stotožnil s ich výpočtom a považoval ho za správny. Žalobcovia pritom nepoužili údaje do vzorca výpočtu hodnoty nájmu zo znaleckých posudkov č. 67/2017 alebo č. 61/2020, ale niektoré údaje si upravili, navýšili a aplikovali tento „svoj“ vzorec na výpočet. Samotný súd prvej inštancie uvádza, že žalobcovia vo svojom výpočte navýšili zvyšujúci faktor na 1,35 resp. 1,40; určili redukujúci faktor 1,0. Vo výpočte, ktorý tvorí prílohu č. 1 návrhu žalobcov na zmenu žaloby z 31.05.2023 sa ľubovoľne mení aj „úroková miera“. Posúdenie hodnoty nájmu na sporných pozemkoch žalobcov je jednoznačne záležitosť, na ktorú sú potrebné odborné znalosti a vedecké poznatky v zmysle § 206 a nasl. CSP. Je nemysliteľné, aby bol znalecký posudok nahradený „domácim“ voľným prepočtom žalobcov, s ktorým sa sudca podľa jeho vyjadrenia v rozsudku stotožnil, lebo ho „považoval za správny“. Žalobcovia ani sudca nie sú znalci a nie sú oprávnení predkladať znalecké posudky ani odborné vyjadrenia k všeobecnej hodnote nehnuteľností a hodnote nájmu. Tento postup preto predstavuje zásadné porušenie

práva žalovaného na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu. Tiež došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní. Tieto vady postupu a rozhodnutia súdu je možné napraviť len zrušením rozhodnutia.

34. Takéto odôvodnenie považuje za nedostatočné, a z toho dôvodu má za to, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, arbitrárne a v toho dôsledku nezákonné. Dodáva, že aj v prípade rozhodnutia o priznaní primeranej náhrady v žiadnom prípade nemôže ísť zo strany súdu o svojvôľu. Rozhodnutie, aj keď spočíva na úvahe súdu, musí byť natoľko odôvodnené, aby z neho bolo zrejmé, prečo súd rozhodol tak ako rozhodol, ktoré dôkazy, informácie, skutočnosti bral do úvahy, ako ich vyhodnotil, akými úvahami sa spravoval. V opačnom prípade ide o arbitrárne rozhodnutie. Rozhodnutie musí byť jednak vopred predvídateľné, v záujme zachovania právnej istoty, ale rovnako tak musí byť dostatočne odôvodnené, aby mohlo byť preskúmateľné a podrobené kritickému pohľadu a zároveň, aby bolo presvedčivé. Napadnuté rozhodnutie nie je možné považovať za súladné s Ústavou SR; súd prvej inštancie mal posudzovať všetky okolnosti svedčiace v prospech aj v neprospech ohľadom výšky primeranej náhrady za každý rok žalovaného obdobia a vytvoriť si kompletný obraz o celej veci, pričom tieto úvahy a závery z nich mali byť následne premietnuté do odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Z dôvodu nedostatkov odôvodnenia napadnutého rozhodnutia namieta jeho absolútnu nepreskúmateľnosť, prekvapivosť, predčasnosť, nezrozumiteľnosť a arbitrárnosť, keďže súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil a tým došlo k zásadnému porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 46 Ústavy SR, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 písm. b) CSP.

35. Zároveň predkladá výhrady aj k skutkovým zisteniam súdu prvej inštancie. Žalovaný upozorňuje, že súd prvej inštancie rozhodol aj o období, ktoré nebolo uvedené (resp. posudzované) v ZP č. 67/2017 a v ZP č. 61/2020 a to obdobie od 01.04.2020 do 31.05.2023. K tomuto obdobiu žalobcovia nepriložili žiadny príslušný znalecký posudok a súd vychádzal len zo ZP č. 67/2017 a zo ZP č. 61/2020 a domácich prepočtov žalobcov. Súd prvej inštancie pritom sám na pojednávaní konanom dňa 27.06.2023 konštatoval, že o nároku za obdobie od 01.04.2020 do 31.05.2023 rozhodne následne, čiastočným rozsudkom, a to až po rozhodnutí o nároku za obdobie rokov 2014 - 2020. Aj samotní žalobcovia v ich návrhu na zmenu žaloby zo dňa 31.05.2023 (na str. 3) uviedli, že k nároku za obdobie od 01.04.2020 do 31.05.2023 predložia osobitný znalecký posudok. Vzhľadom k tomu, že súd na pojednávaní konanom dňa 08.08.2023 rozhodol tak, že žalobcom priznal primeranú náhradu aj za obdobie od 01.04.2020 do 31.05.2023, pričom k tomuto obdobiu nebol zo strany žalobcov ani vyhotovený ZP; žalovaný dal vyhotoviť znalecký posudok 109/2023, v ktorom dal posúdiť celé žalované obdobie od 2014 do 2023, ktorý v zmysle ust. § 366 CSP predkladá do tohto odvolacieho konania. Tento znalecký posudok je prípustný ako dôkaz v odvolacom konaní, keďže bol vyhotovený po vyhlásení rozhodnutia, a teda žalovaný ho nemohol predložiť skôr, reaguje na rozhodnutie súdu o priznaní nároku žalobcom za obdobie 2020 - 2023, ku ktorému doteraz žiadny znalecký posudok vyhotovený nebol a súd prvej inštancie sa o tomto nároku zaviazal zatiaľ nerozhodovať, súd sa nevysporiadal v rozhodnutí s určením kľúčových parametrov vzorca pre výpočet náhrady, závery tohto ZP vyvracajú nesprávne skutkové závery v rozhodnutí ohľadne postupu pri výpočte náhrady, pričom ide o odborné otázky, ktoré žalovaný nie je oprávnený a kompetentný len v samotnom texte svojho odvolania prezentovať.

36. Znova poukazuje na najväčšie rozdiely v doposiaľ predložených ZP pri výpočte všeobecnej hodnoty oceňovaných pozemkov, ktoré boli pri stanovení koeficientu povyšujúcich faktorov a koeficientu redukujúcich faktorov. Znalci oslovení pôvodným žalobcom (F. X. a F. S.) absolútne nezohľadnili pri stanovení výšky koeficientu redukujúcich faktorov špecifiká a určité obmedzenia pozemkov súvisiace s ochranným pásmom letiska a stavebnými obmedzeniami, (stavebnú uzáveru), vrátane územného plánu a nedostatočných inžinierskych sietí. Znalci tieto nezrovnalosti nevedeli vysvetliť ani počas ich výsluchu, čo súd nezohľadnil a v Rozhodnutí sa s tým náležite nevysporiadal. Žalovaný nižšie uvádza koeficient polohovej diferenciácie (ďalej len „Kpd“) ako ho vyhodnotili znalci v ZP 109/2023. T. j. osobitne pre pozemok evid. na LV č. XXXX, XXXX a pre pozemok evid. na LV č. XXXX, v porovnaní s kpd uvedeným v ZP 61/2020, ktorý bol jednoznačne v tomto ZP značne navýšený, a najmä súhrnne určený pre všetky 3 pozemky nezohľadňujúc ich špecifiká a rozdielnosť v polohe a využiteľnosti. Ako vyplýva zo znaleckého posudku ZP č. 109/2023, znalec osobitne posudzoval a vypočítaval všeobecnú hodnotu nájmu pozemkov (i) parc. č.: XXXX/XX a XXXX/X a osobitne pozemku (ii) parc. č. XXXX/XX. Pozemok XXXX/XX totiž leží v ochrannom pásme letiska, a je iba súčasťou rezervnej plochy (t. j. nie je súčasťou letiskových plôch) a podľa záverov znalca ÚSE je intenzita jeho využitia nižšia. Preto mu určil znalec koeficient intenzity využitia 0,70. Pozemkom parc. č.: XXXX/XX a XXXX/X určil znalec ÚSE koeficient 0,85, pretože sa na nich nachádzajú inžinierske stavby - letisko. Znalec to precízne

vysvetlil v ZP č. 109/2023 na str. 17. Takéto vysvetlenie postupu, diferenciácia pozemkov a individuálne posudzovanie 3 parciel u znalcov žalobcu úplne absentuje. Znalci žalobcov nezohľadnili rozdielnosť pozemkov, ktoré sú predmetom žaloby, a to že jeden pozemok je sčasti pod letiskovou dráhou, kým druhý za plotom letiska mimo objektu letiska. Obom pozemkom priznali rovnakú hodnotu a rovnaké koeficienty. Tento postup je zjavne nesprávny, a súd prvej inštancie napriek výhradám pochybenia neidentifikoval a neprihliadol na ne. Podľa znalcov ÚSE v ZP č. 109/2023 je hodnota nájmu pozemkov za obdobie od 01.06.2014 do 31.05.2023 vo výške 176.000,- eur, a nie vo výške 349.034,77 eur, ako rozhodol súd prvej inštancie v rozhodnutí.

37. Žalovaný má za to, že súd prvej inštancie celú vec nesprávne právne posúdil (§ 365 písm. h) CSP). Na odôvodnenie tohto odvolacieho dôvodu považuje za potrebné znova poukázať na samotné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil len v bodoch č. 37 až č. 40 aj to len formalistickým konštatovaním a prevzatím záverov zo znaleckých posudkov predložených žalobcami. V odôvodnení rozhodnutia poukazuje na ust. § 31 ods. 1 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, v zmysle ktorého patrí žalobcom ako vlastníkom daných nehnuteľností náhrada za obmedzenie ich vlastníckeho práva vo verejnom záujme, pričom táto náhrada musí byť v súlade s nálezom Ústavného súdu SR PL. ÚS 42/2015 zo dňa 12.10.2016 a v súlade s čl. 20 ods. 4 Ústavy SR musí byť táto náhrada primeraná.

38. Vzhľadom k tomu súd prvej inštancie mal vec právne posúdiť tak, že mal rozhodnúť najskôr o nároku za obdobie 2014 až 2020, a to čiastočným rozsudkom alebo žalobcami uplatnený nárok za obdobie od 2020 - 2023 v zmysle návrhu na zmenu žaloby zo dňa 31.05.2023 vylúčiť na samostatné konanie. Stav dokazovania a obsah spisu totiž neumožnil a stále neumožňuje rozhodovať o dodatočnom zmenenom návrhu žalobcov, ktorý sa týka náhrady za užívanie pozemkov v období rokov 2020 – 2023.

39. Žalovaný zdôrazňuje, že v konaní o priznanie primeranej náhrady je nosným práve nestranné a zákonne vyhotovený relevantný znalecký posudok, na ktorý nesmie padnúť ani tieň podozrenia z akejkoľvek manipulácie alebo snahy znalcov vyhovieť subjektívnym požiadavkám žalobcov. Výška náhrady nemôže byť určená ľubovôľou, odhadom a už vonkoncom nie vlastným výpočtom žalobcov, ako tomu je v tomto prípade, keď súd založil rozhodnutie na súkromnom prepočte z ich podania (návrhu na zmenu žaloby) zo dňa 31.05.2023.

40. Ďalej poukazuje na to, že nárok uplatnený žalobou nebol uplatnený včas, nakoľko právo na zaplatenie primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva je majetkovým právom, ktoré podlieha premlčaniu v zmysle § 100 a nasl. Občiansky zákonník, a to vo všeobecnej premlčacej dobe v trvaní troch rokov od kedy sa právo mohlo na súde uplatniť prvý krát (ako uviedol aj pôvodný žalobca vo svojej žalobe zo dňa 01.06.2017). Žalovaný má za to, že nárok žalobcov je premlčaný. Premlčacia lehota začína plynúť odo dňa, kedy sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde. Za deň kedy bolo možné právo prvý krát uplatniť na súde v danom spore treba považovať deň nadobudnutia účinnosti Leteckého zákona, t. j. 01.07.1998. Na základe vyššie uvedeného je možné jednoznačne konštatovať, že trojročná všeobecná premlčacia doba v danej veci uplynula dňa 01.07.2001. Žaloba zo dňa 01.06.2017 bola podaná po uplynutí premlčacej doby, v ktorej si žalovaný mohol uplatniť primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa leteckého zákona. Poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax v obdobných veciach: rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/49/2014, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 227/2012.

41. Žaloba v tejto veci bola podaná dňa 01.06.2017, kedy sa ešte pôvodný žalobca domáhal zaplatenia primeranej náhrady za obdobie od 01.06.2014 do 31.05.2017. Následne podaním doručeným súdu dňa 01.06.2020, doplneným dňa 10.10.2020 označeným ako návrh na zmenu petitu, žalobca navrhol prvú zmenu žalobného petitu, o ktorej rozhodol súd na pojednávaní dňa 28.09.2021, kedy rozhodol tak, že zmenu žalobného návrhu pripustil. Dňa 31.05.2023 žalobcovia opäť navrhli zmenu petitu žaloby, a domáhali sa zaplatenia sumy 233.536,02 eur s prísl. (žalobca v 1. rade) + 115.498,75 eur s prísl. (žalobca v 2. rade). Celkovo sa tak zvýšil uplatnený nárok o sumu 138.120,50 eur (ako sa uvádza v rozhodnutí na str. 6). Súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby na pojednávaní konanom dňa 27.07.2023.

42. Žalovaný zároveň poukazuje na odbornú literatúru, v zmysle ktorej nárok uplatnený zmenou žaloby sa považuje za premlčaný, ak uznesenie o pripustení zmeny žaloby bolo vydané po uplynutí premlčacej

doby. V prípade zmeny žaloby, ktorým sa predovšetkým uplatňuje iné právo, ale aj pokiaľ by sa napríklad rozširovala hodnota pôvodne uplatneného nároku, spočívajúce premlčanej lehoty nastáva až právoplatnosťou uznesenia, ktorým súd pripustil zmenu žaloby. Zmena žaloby má význam z pohľadu jej hmotnoprávných účinkov, najmä z pohľadu zastavenia (spočívania) plynutia premlčacej lehoty. Hmotnoprávne účinky zmeneného návrhu nastanú až od uplatnenia zmeneného návrhu na súde (nie odo dňa uplatnenia pôvodného nároku), avšak len za predpokladu, že súd zmenu pripustí.

43. V tejto súvislosti poukazuje na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“. Žalovaný týmto poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 08.11.2011, sp. zn. 1Sžr/38/2011, ktorý plne akceptoval túto zásadu a zdôraznil, že je vecou každého, aby sa dôkladne staral o svoje práva, včas ich uplatňoval a bránil, a to najmä riadnym využívaním procesných prostriedkov. 44. Zhrnúc uvedené dodáva, že nárok uplatnený žalobcami je premlčaný, nakoľko ako už bolo uvedené, právo na zapltenie primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva je majetkovým právom, ktoré podlieha premlčaniu v zmysle § 100 Občiansky zákonník, a to vo všeobecnej premlčacej dobe v trvaní troch rokov, t. j. nároky žalobcov na priznanie primeranej náhrady, uplatnené po 01.07.2001 sú t. č. premlčané.

45. Zároveň, tým že žalobcovia si uplatnili svoje nároky na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva až v roku 2023 (návrhom na zmenu žaloby zo dňa 31.05.2023, o ktorom súd rozhodol dňa 27.07.2023), je ich nárok za obdobie od 01.06.2014 do 27.07.2020 (v zmysle argumentácie vyššie) takisto aj z tohto dôvodu premlčaný (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/120/2009). Žalovaný má zato, že námietku premlčania uplatnil včas a žiada odvolací súd, aby tejto námietke vyhovel a žalobu zamietol.

46. Vzhľadom na vyššie prezentované skutočnosti, žalovaný navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie sa zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a žalobcom uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

47. K podanému odvolaniu žalovaného sa vyjadrili žalobcovia, ktorí uviedli, že považujú odvolanie žalovaného za absolútne nedôvodné. Žalovaný odvolaním namieta primeranosť priznanej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva žalobcov, pričom celé odvolanie spočíva fakticky na dvoch námietkach, ktoré žalovaný premieta do jednotlivých odvolacích dôvodov, a to: 1. námietky nesprávne zvolených parametrov pre výpočet náhrady znalcami F.. X. (znalecký posudok ÚEOS - Komercia a.s., č. 67/2017) a F.. S. (znalecký posudok ÚEOS - Komercia a.s., č. 61/2020, 2. námietky, že časť nároku za obdobie od 01.04.2020 do 31.05.2023 nebola podložená znaleckým posudkom samostatne za predmetné obdobie.

48. Žalovaný predkladá v odvolacom konaní znalecký posudok Ústavu stavebnej ekonomiky, s. r. o. č. 109/2023 zo dňa 11.12.2023 (ZP č. 109/2023), ktorého predmetom je stanovenie všeobecnej hodnoty nájmu polovičného podielu na predmetných pozemkoch za obdobie od 01.06.2014 do 31.05.2023. Odvolacia argumentácia v podobe nových skutkových tvrdení a dôkazných návrhov je prípustná len za podmienok taxatívne stanovených v § 366 CSP. Tento znalecký posudok si žalovaný objednal po vyhlásení rozsudku dňa 08.11.2023 a v odvolaní vôbec neuvádza, čo mu bránilo objednať si jeho vyhotovenie už počas konania pred súdom prvej inštancie, keď súd vyhlásil dokazovanie za skončené na pojednávaní dňa 08.08.2023, a to až po tom, ako strany zhodne uviedli, že nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania.

49. Žalovaný argumentuje prípustnosťou ZP č. 109/2023 v odvolacom konaní okrem iného tým, že súd prvej inštancie sa mal údajne zaviazať o nároku na náhradu za roky 2020 - 2023 zatiaľ nerozhodovať, čo má vyplývať zo zvukového záznamu z pojednávania dňa 27.06.2023. Uvedený záznam tvrdenie žalovaného nepotvrďuje. Súd prvej inštancie iba skonštatoval, že je tu návrh žalobcov na rozšírenie žaloby a námietka jeho prípustnosti žalovaným z dôvodu, že doposiaľ vykonané dokazovanie by podľa žalovaného nemohlo byť podkladom pre rozhodnutie o rozšírenom nároku, pričom súd prvej inštancie zhrnul, že bez ohľadu na pripustenie, či nepripustenie rozšíreného návrhu, minimálne o doterajšom nároku „sa dá“ rozhodnúť čiastočným rozsudkom. Uvedené možno len ťažko považovať za „záväzok“ súdu zatiaľ nerozhodnúť, či rozhodnúť čiastočným rozsudkom, ktorý je podľa § 213 CSP fakultatívny a závisí od voľnej úvahy súdu. Súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby na nasledujúcom pojednávaní dňa 27.07.2023, čím implicitne odmietol námietku žalovaného o nedostatočnom podklade v dokazovaní ako nedôvodnú, a časť nároku za roky 2020 - 2023 sa stala predmetom konania, ktorý súd prvej inštancie musel v zmysle § 212 CSP celý vyčerpať, tzn. rozhodnúť o celej prejednávanej veci.

50. Tvrdenie žalovaného, že cit.:... „strany sa v ďalšom priebehu konania ani v záverečných rečiach tejto časti nároku (pozn. za roky 2020 - 2023) nevenovali a automaticky (veriac prísľubu/ubezpečeniu konajúceho sudcu) očakával vyhlásenie čiastočného rozsudku“ je zjavne účelové a najmä nelogické. Žalovaný bol bez ohľadu na možnosť vyhlásenia čiastočného rozsudku povinný podľa § 153 ods. 1 CSP uplatniť prostriedky procesnej obrany včas, tzn. včas poprieť skutkové tvrdenia žalobcov a navrhnuť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žalovaný mal dostatok času od pripustenia zmeny žaloby (t.j. od 27.07.2023) až do skončenia dokazovania (08.08.2023) časť nároku žalobcov za roky 2020 - 2023 poprieť a rozporovať výpočet predložený žalobcami. Rovnako, ak nepovažoval znalecký posudok N. K. s.r.o. F. A. za ukážku toho, ako má znalecký posudok vyzeráť, mal dostatok času predložiť ďalší znalecký posudok, a to aj za obdobie rokov 2020-2023. Žalovaný neuvádza jediný relevantný dôvod v súlade s § 366 CSP, pre ktorý by mal odvolací súd pripustiť novoty v konaní, t. j. ZP č. 109/2023 a tvrdenia popierajúce správnosť výpočtu nároku žalobcov za roky 2020-2023.

51. Žalovaný bol zrejme nie v očakávaní čiastočného rozsudku ako uvádza, ale v očakávaní, že súd prvej inštancie nárok žalobcov za roky 2020-2023 v tejto časti zamietne ako nepreukázaný, vychádzajúc z jeho vyjadrení o tom, že jediným prípustným dôkazom na preukázanie výšky primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva môže byť výlučne znalecký posudok stanovujúci všeobecnú hodnotu nájmu za obdobie, za ktoré sa náhrada priznáva. Ak má žalovaný za to, že žalobcovia časť nároku nepreukázali, je v rozpore s elementárnou logikou, aby tak robil žalovaný za žalobcov a pod zámienkou preukázania doposiaľ údajne nepodloženej časti nároku žalobcov predkladal ZP č. 109/2023, ktorým zároveň napáda správnosť znaleckých posudkov znalcov, o závery ktorých sa súd prvej inštancie v rozsudku opierať pri priznaní celého nároku. Vzhľadom na uvedené žalobcovia odmietajú, že by boli prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany a odvoláciu námietku podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP považujú za evidentne nedôvodnú.

52. V súvislosti s odvolacou námietkou podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP poukazujú žalobcovia na to, že základ nároku nebol medzi stranami sporný, nakoľko žalovaný nepopiera, že obmedzuje vlastnícke právo žalobcov. Sporná ostala výška primeranej náhrady, pričom žalovaný namieta, že súd prvej inštancie mal dospieť k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko vychádzal len zo znaleckých posudkov predložených žalobcami, ktoré boli podľa jeho domnienky vyhotovené tak, aby spĺňali subjektívne požiadavky žalobcov. Táto domnienka žalovaného nie je ničím podložená. Znalecké posudky UEOS - Komercia a. s. č. 67/2017 a č. 61/2020 obsahujú všetky zákonom predpísané náležitosti a doložku o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. Súd prvej inštancie vypočul všetkých znalcov, vrátane F. a znalecké posudky UEOS - Komercia a. s. č. 67/2017 a č. 61/2020 vyhodnotil, s poukazom najmä na účel využitia pozemkov, za odôvodňujúce nárok žalobcov. Na základe týchto posudkov žalobcovia vypočítali náhradu aj za roky 2020-2023, pričom žalovaný tento výpočet v konaní pred súdom prvej inštancie vôbec nenamietal.

53. Odvoláciu námietku podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP žalobcovia považujú za obzvlášť nedôvodnú. Procesný postup súdu vyplýva zo zákona, preto rozsudok, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o celom uplatnenom nároku nemohol byť prekvapivý.

54. Odvolacia námietka podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP o nesprávnom právnom posúdení je úplne bezobsažná. Žalovaný uvádza len všeobecné frázy, z ktorých nemožno zistiť, v čom konkrétne vidí nesprávnu aplikáciu a ktorej konkrétnej právnej normy. Miera zásahu žalovaného do vlastníckeho práva žalobcov sa za žalované obdobie nemenila a nie je zjavné, z akej normy žalovaný vychádza tvrdiac, že v konaní o primeranej náhrade je nosným dôkazom znalecké dokazovanie, keď podľa ust. § 187 ods. 1 CSP za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Z ust. § 191 ods. 1 CSP potom vyplýva, že žiaden z dôkazov nemá predpísanú dôkaznú silu a dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy v ich vzájomnej súvislosti, preto názor, že trhové nájomné, na základe ktorého bola určená primeraná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva, musí vyplývať jedine a výlučne zo znaleckého dokazovania, nie je opodstatnený a v prípade napadnutého rozsudku ani relevantný, keďže celý uplatnený nárok bol podložený znaleckými posudkami UEOS - Komercia a. s. č. 67/2017 a č. 61/2020.

55. Námietka premlčania žalovaného, podľa ktorej sa mal nárok žalobcov premlčať v trojročnej premlčacej dobe počínajúc nadobudnutím účinnosti zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom

letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov považujú žalobcovia za evidentne nedôvodnú. Ust. § 31 ods. 1 leteckého zákona neustanovuje jednorazovú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva a rozhodnutia o náhrade za zriadenie vecného bremena nie sú v danom prípade relevantné. Žalovaný obmedzuje vlastnícke právo žalobcov v plnom rozsahu, pričom vychádzajúc z logiky jeho námietky premlčania, si mali žalobcovia uplatniť náhradu za obdobie rokov 2014 až 2023 najneskôr v roku 2001, čo je absurdné, keď ich nárok nevzniká „vopred“, ale až samotným obmedzovaním, teda je závislý od konania žalovaného. Žalovaný ďalšou námietkou premlčania pritom sám popiera, že by sa bol nárok premlčal v roku 2001, keď uvádza, že časť nároku uplatnená návrhom na zmenu žaloby sa premlčala, nakoľko premlčacia doba podľa žalovaného spočinula až pripustením rozšíreného návrhu. Podľa názoru žalobcov je aj táto námietka premlčania zjavne nedôvodná. Z odborného komentára citovaného žalovaným vyplýva, že premlčacia doba spočíva až právoplatnosťou uznesenia, ktorým súd pripustil zmenu žaloby, no tieto účinky nastávajú spätne ku dňu podania návrhu, a nie, ako si to nesprávne vyložil žalovaný, ku dňu pripustenia návrhu súdom. Iný výklad by bol v rozpore s § 100 Občianskeho zákonníka, keď účinky uplatnenia nároku z hľadiska premlčania nemôžu byť závislé od aktivity súdu. Sám žalovaný cituje, že hmotnoprávne účinky zmeneného návrhu nastanú až od uplatnenia zmeneného návrhu na súde, za predpokladu, že súd zmenu pripustí.

56. Žalobcovia považujú odvolanie žalovaného za nedôvodné a navrhujú odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie po preskúmaní ako vecne správny potvrdil a priznal žalobcom náhradu trov.

57. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou (osobami), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a po preskúmaní odvolaní žalovaného, ako aj obsahu spisu, dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa uloženia povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 141.120,84 eur s príslušenstvom a žalobcovi v 2. rade sumu 69.793,43 eur s príslušenstvom je potrebné potvrdiť a vo výroku, ktorým súd prvej inštancie zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade spoločne sumu vo výške sumu 138.120,50 eur (t.j. žalobcovi v 1. rade sumu 92.415,18 eur + žalobcovi v 2. rade sumu 45.705,32 eur) za ďalšie obdobie od 01.06.2020 až do 31.05.2023, a v závislom výroku o trovách konania, je napadnuté rozhodnutie potrebné zrušiť a v tejto časti žalobcami uplatneného nároku vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

58. Odvolací súd v prvom rade uvádza, pokiaľ ide o nárok na zaplatenie žalobcovi v 1. rade sumy 141.120,84 eur s príslušenstvom a žalobcovi v 2. rade sumy 69.793,43 eur s príslušenstvom, že nezistil v procesnom postupe súdu prvej inštancie žiadne vady a v celom rozsahu sa stotožnil po skutkovej a právnej stránke s dôvodmi jeho rozsudku. Súd prvej inštancie vykonal vo veci, z hľadiska žalobcami uplatneného práva, dostatočné dokazovanie, ktorého výsledky aj náležite v súlade s § 191 CSP zhodnotil, na skutkové zistenia aplikoval správne právne predpisy a z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie aj podrobne a náležite v súlade s § 220 ods. 2 CSP odôvodnil, keď uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých založil rozhodnutie po stránke skutkovej, ako aj po právnej stránke. V odôvodnení svojho rozsudku sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými okolnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie, a ktoré boli pre posúdenie veci a rozhodnutie podstatné. Zaoberal sa podstatnými tvrdeniami sporových strán, vyhodnotil, ktoré nimi tvrdené skutočnosti mal za preukázané, a ktoré nie, pričom všetky svoje závery riadne zdôvodnil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil ani právo sporových strán na spravodlivý proces, keďže v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak súd prvej inštancie ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj podrobne vyhodnotil. Vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v tejto časti nároku bol presvedčivý, jeho rozhodnutie je konzistentné, a jeho argumenty podporujú príslušný záver o dôvodnosti žalobcami uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Dôsledne sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj s relevantnou argumentáciou oboch strán sporu súvisiacou s predmetom konania, a preto je jeho rozhodnutie v tomto ohľade presvedčivé; a neobstojí tak ani námietka žalovaného, ktorý v odvolaní súdu prvej inštancie vytýka (okrem iného) aj nedostatočné odôvodnenia napadnutého

rozsudku. Odvolací súd považuje skutkové a právne závery súdu prvej inštancie v tejto časti nároku žalobcov za správne, v celom rozsahu sa stotožňuje s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré viedli súd prvej inštancie k týmto záverom, tieto si osvojuje v celom rozsahu a v podrobnostiach na ne odkazuje.

59. V súvislosti s obsahom odvolacích námietok žalovaného možno poukázať na skutočnosť, že žalovaný v odvolaní iba zopakoval svoje námietky a argumenty prednesené pred súdom prvej inštancie, ktorý sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s jeho argumentáciou dostatočne vysporiadal, pričom keďže odvolací súd považuje skutkové a právne závery súdu prvej inštancie v tejto časti priznaného nároku za správne a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje.

60. Žalobcovia sa v preskúmvanej veci podanou žalobou domáhajú priznania peňažnej náhrady za obmedzenie ich vlastníckeho práva žalobcom za obdobie od 01.06.2017 do 31.05.2023, a to na tom skutkovom základe, že ako vlastníci predmetnej parcely sa domáhajú od žalovaného úhrady sumy, ktorá predstavuje náhradu za obmedzenie ich vlastníckeho práva, nakoľko žalovaný využíva predmetné pozemky, ktorých podielovými spoluvlastníkmi sú žalobcovia pre účely svojho podnikania a to ako letiskovú dráhu a ochranné pásmo, čím ich úplne vylúčil z ich užívania.

61. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí dospel k správne záveru, že existencia nároku žalobcov na primeranú náhradu za užívanie predmetných nehnuteľností (pozemkov) žalovaným nebola v konaní pred súdom prvej inštancie sporná, a preto túto nebolo potrebné ani dokazovať, keď v konaní pred súdom prvej inštancie žalovaný nárok žalobcov nepopieral a spornou tak ostala len výška tohto nároku.

62. V prvom rade sa odvolací súd (v tejto časti nároku žalobcov) zaoberal námietkami žalovaného, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal ani s jednou jeho námietkou ohľadom nesprávnych záverov znaleckých posudkov predložených žalobcami a nevzal do úvahy závery ním predloženého znaleckého posudku, a to najmä v časti týkajúcej stanovene obdobia predpokladanej návratnosti investície, určenia úrokovej miery a koeficientu polohovej diferenciácie. Tieto odvolacie námietky žalovaného odvolací súd posúdil ako nedôvodné.

63. Odvolací súd uvádza, že pre posúdenie dôvodnosti žalobcami uplatneného nároku v tejto časti bolo rozhodujúce posúdiť a vyhodnotiť správnosť záverov znaleckého posudku predloženého žalobcami, keďže nesporne sú to práve žalobcovia, ktorých zaťažuje dôkazné bremeno o preukázaní nimi tvrdenej výšky požadovanej náhrady (ako správne konštatoval aj súd prvej inštancie).

64. Znalecká činnosť je špecializovaná odborná činnosť vykonávaná znalcami pre zadávateľa za podmienok ustanovených v zákone č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Úkonmi znaleckej činnosti sú najmä znalecký posudok a jeho doplnok, odborné stanovisko alebo potvrdenie a odborné vyjadrenie a vysvetlenie; znalec je povinný vykonávať znaleckú činnosť a) osobne, ak ide o fyzickú osobu; to neplatí, ak osobitný predpis ustanovuje inak, b) riadne a v určenej lehote, c) účelne, hospodárne a d) nestranne (§ 16 ods. 1 a 2 uvedeného zákona). Preto aj znalecké posudky, predložené v konaní straním sporu, sú znaleckými posudkami, spôsobilými posúdiť odborné otázky, dôležité pre konanie. V prípade námietok účastníkov konania a v prípade rozporov v znaleckých posudkoch je súd povinný sa s nimi náležite vysporiadať. Je vecou správnej úvahy, aký postup na to zvolí.

65. V prejednávanej veci, vzhľadom na rozpor v záveroch znaleckých posudkoch predložených žalobcami a žalovaným, súd prvej inštancie nariadil výsluch znalcov, ktorí na pojednávaní objasnili svoje závery, pričom aj strany sporu na ich objasnenie mali možnosť položiť znalcom doplňujúce otázky, ktoré prítomní znalci riadne a kvalifikovane zodpovedali. Súd prvej inštancie ich doplňujúce vysvetlenie považoval za dostatočné a stotožnil sa s ich závermi, pričom vo svojom rozhodnutí riadne zdôvodnil, prečo považoval závery znalcov, ktorí vypracovali znalecké posudky pre žalobcov, za presvedčivé a prečo odmietol záver znaleckého posudku predloženého žalovaným.

66. Pokiaľ ide o hodnotenie znaleckého posudku ako dôkazu, odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že pravidlá hodnotenia dôkazov sú upravené v článku 15 ako aj v § 191 CSP a spravujú sa teóriou voľného hodnotenia dôkazov. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade

s princípmi, na ktorých spočíva zákon. Pri hodnotení znaleckého posudku je vo všeobecnosti prijímaný záver, že hodnoteniu nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti; súd však hodnotí presvedčivosť posudku, čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/41/2010). Za najhospodárnejší postup pri predložení dvoch rozdielnych znaleckých posudkov (ku ktorej situácii došlo v preskúmvanej veci) aj doterajšia súdna prax považuje taký postup, keď súd sa snaží odstrániť nejasnosti, nedostatky, prípadné námietky strán výsluchom znalca a položením doplňujúcich otázok (viď Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol.: Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, str. 838). Napokon je nesporné, že takýto postup si (správne) v prejednávanej veci zvolil aj súd prvej inštancie a to práve z dôvodu odlišných záverov znalcov uvedených v predložených znaleckých posudkoch a vykonal na pojednávaní aj výsluch znalcov za účelom odstránenia sporných otázok.

67. Z uvedeného vyplýva, že pri rozdielnych záveroch znaleckých posudkov nemôže súd bez náležitého odôvodnenia svojej úvahy „preferovať“ jeden znalecký posudok oproti inému. Pokiaľ súd pri rozdielnych záveroch znaleckých posudkov riadne, teda presvedčivo zdôvodní svoje úvahy, z ktorých vychádzal a pre ktoré sa priklonil ku konkrétnemu znaleckému posudku, možno jeho rozhodnutie považovať za zákonné, spĺňajúce atribúty kladené na takéto rozhodnutie v zmysle § 220 ods. 2 CSP resp. § 396 ods. 2 CSP. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa pri hodnotení dôkazov nedopustil pochybenia a svoje rozhodnutie ani nezaťažil vadou zmatečnosti, v dôsledku ktorej by mohlo dôjsť na strane žalovaného k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď sa vo svojom rozhodnutí riadne vypořiadal z námietkami žalovaného, a vysvetlil, prečo považoval závery práve týchto dvoch znaleckých posudkov predložených žalobcami za rozhodujúce. S odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti uplatneného nároku sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. 68. Odvolací súd v tejto súvislosti dodáva, že súdy majú v rámci dokazovania obmedzenú dôkaznú iniciatívu a táto sa v novej právnej úprave presunula na procesné strany (súd teda iba vykonáva a hodnotí dôkazy predložené stranami sporu). Proces dokazovania je podľa novej právnej úpravy (CSP) vybudovaný výlučne na princípe prejednacosti, princípe kontradiktórnosti konania, ako aj koncentračnej zásade. Súd tu má obmedzenú dôkaznú iniciatívu a táto sa v novej právnej úprave presúva na procesné strany. Strana sporu musí uviesť skutkové tvrdenia jasne, úplne a zrozumiteľne (povinnosť tvrdenia). Povinnosť tvrdenia je úzko spojená s dôkazným bremenom. Jej nesplnenie má spravidla významné dôsledky pre rozhodnutie vo veci samej. Neunesenie dôkazného bremena totiž znamená neúspešnosť strany v spore. Samotná skutočnosť, či strana sporu vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi sporovými stranami v spore závisí na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti sporových strán. Obvykle platí, že žalobca je v zásade povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré opodstatňujú jeho ohrozené alebo porušené právo, resp. právom chránený záujem. Žalovaný je povinný (za predpokladu, že chce byť úspešný v spore) tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré právo žalobcu vylučujú. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. 69. Pokiaľ teda žiadna zo strán sporu v konaní nenavrhol na preukázanie svojich tvrdení ďalšie dôkazy, za stavu, keď znalecké posudky predložené stranami sporu obsahujú odlišné závery, bolo potom povinnosťou súdu prvej inštancie, v prípade, ak sa priklonil k záverom jedného zo znaleckých posudkov, riadne odôvodniť, prečo tomuto dôkazu uveril a prečo na záveroch daného posudku založil svoje rozhodnutie. V prejednávanej veci súd prvej inštancie takto postupoval, pričom dokazovanie doplnil výsluchom znalcov na odstránenie spornosti záverov predložených znaleckých posudkov a následne v odôvodnení rozhodnutia riadne objasnil, prečo sa stotožnil so závermi znaleckých posudkov predložených žalobcami. 70. Napokon, nedôvodná a účelová je námietka žalovaného v podanom odvolaní, že postupom súdu bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces tým, že napadnutý rozsudok nie je dostatočne odôvodnený. Súd prvej inštancie sa totiž v rámci predmetného konania v tejto časti nároku žalobcov podrobne a dôsledne vypořiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami, ako aj so všetkými relevantnými tvrdeniami žalovaného a po náležitej úvahe vydal v tejto časti nároku svoje rozhodnutie v súlade s platnou právnou úpravou, pričom svoje rozhodnutie správne, dôkladne a presvedčivo odôvodnil. K tomuto odvolací súd dodáva, že povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej otázky rozhodnutia; avšak len tej, ktorá je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca, nevyhnutná. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva strany sporu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý

argument strany sporu nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd totiž nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu, (porovnaj napr. m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.09.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 59102/08), nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.09.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.06.2009, sp. zn. 5MCdo/8/2008)71. Odvolací súd uvádza, že v tejto časti uplatneného nároku, nedôvodne a účelovo žalovaný v odvolaní namieta, že súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivý proces, pričom ako dôvod uvádza, že k nemu došlo postupom súdu prvej inštancie, ktorý tým, že svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, zasiahol do jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ktorého sa dopustil ďalej aj tým, že na jeho skutkovú a právnu argumentáciu uplatnenú v priebehu konania nereagoval ústavne konformným spôsobom a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (II. ÚS 252/2004), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/2004). 72. Žalovaný v odvolaní proti tejto časti nároku žalobcu v 1. rade na zaplatenie sumy 141.120,84 eur s príslušenstvom a žalobcu v 2. rade na zaplatenie sumy 69.793,43 eur s príslušenstvom vo svojom odvolaní neuviedol ani žiadne ďalšie relevantné skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu oproti tomu, ako bol ustálený súdom prvej inštancie a obsah jeho odvolania; z hľadiska ním uplatňovaných odvolacích dôvodov; nebol spôsobilý spochybniť ani správnosť právnych záverov súdu prvej inštancie, na ktorých tento založil svoje rozhodnutie.

73. V tejto časti uplatneného nároku vo vzťahu k žalovaným vznesenej námietke premlčania v rámci odvolacieho konania odvolací súd dodáva, že civilný sporový poriadok zaviedol právny inštitút prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany. Tento inštitút nadväzuje na zásadu koncentrácie konania. V zmysle § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. V zmysle § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (tzv. zákonná koncentrácia). Koncentrácia konania vyžaduje, aby strana sporu vykonala špecifikované procesné úkony v určitej fáze konania. Omeškane úkony sú neúčinné.

74. Podľa § 152 CSP za hmotnoprávnu námietku sa považuje právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany. Vznesenie námietky premlčania nepochybne spôsobuje oslabenie práva protistrany, keďže jej nárok sa dostáva do pozície naturálnej obligácie, ale nezaniká úplne, hoci ho súd už priznať v zásade nemôže. Námietka premlčania je teda hmotnoprávnou námietkou, respektíve právnym úkonom s hmotnoprávnymi následkami, pretože mení obsah právneho vzťahu, o ktorý v spornom civilnom konaní ide. V zmysle uvedeného je preto možné námietku premlčania vzniesť iba do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Z uvedeného potom vyplýva, že námietku premlčania je povinná strana uplatniť včas. V zmysle § 153 ods. 1 až 3 CSP námietka premlčania nie je uplatnená včas, ak ju strana mohla uplatniť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Je nesporné, že v konaní pred súdom prvej inštancie žalovaný námietku premlčania nevzniesol. Žalovaný tuto námietku premlčania (bez ďalšieho) uplatnil až v odvolacom konaní, pričom neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by preukazovali, že túto námietku ako prostriedok procesnej obrany, bez vlastného zavinenia nemohol uplatniť včas, teda už v konaní pred súdom prvej inštancie. V odvolacom konaní možno vzniesť námietku premlčania (ako hmotnoprávnu námietku patriacu medzi prostriedky procesnej obrany a procesného útoku) iba za splnenia predpokladov uvedených v ustanovení § 366 CSP. Preto v rámci vedeného sporového konania je pri otázke (ne)prípustnosti (hmotnoprávnej) námietky premlčania uplatnenej až v odvolacom konaní, potrebné preukázať splnenie podmienok prípustnosti novôt v odvolacom konaní podľa § 366 CSP. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné spolu s podaním zároveň preukázať, že nové prostriedky procesnej obrany, ktoré odvolateľ uvádza až v štádiu odvolacieho konania, nemohol v štádiu konania

pred súdom prvej inštancie bez svojej viny použiť. Na diskvalifikáciu novoty totiž postačí aj opomenutie jej skoršieho uvedenia zavinením z nebalosti. Zároveň je nesporné, že žalovaný bol súdom prvej inštancie poučený o podmienkach sudcovskej a zákonnej koncentrácie konania. Je nepochybné, že zákonom predpísané predpoklady pre úspešné uplatnenie novôt v odvolacom konaní podľa § 366 CSP neboli v prejednávanej veci na strane žalovaného splnené. U žalovaného nebolo možné aplikovať ani ustanovenie § 296 CSP, ktorý predstavuje výnimku z koncentrácie súdneho konania v prospech spotrebiteľov, keďže v danom prípade nejde o spotrebiteľský spor. Vychádzajúc z vyššie uvedeného potom nebolo možné akceptovať námietku premlčania vznesenú žalovaným až v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, keďže v zmysle § 366 CSP nešlo o taký prostriedok procesnej obrany (novotu), ktorý by mohol byť akceptovaný v štádiu odvolacieho konania, pretože nebolo možné konštatovať, že by ho odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť pred súdom prvej inštancie (por. rozhodnutie NS SR sp. zn.: 2Cdo/273/2019, rozhodnutie NS SR sp. zn.: 1Obdo 65/2017 z 28. júna 2018). 75. Z vyššie uvedených dôvodov, pretože odvolací súd nezistil žiadne pochybenie, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti uplatneného nároku žalobcu v 1. rade na zaplatenie sumy 141.120,84 eur s príslušenstvom a žalobcu v 2. rade na zaplatenie sumy 69.793,43 eur s príslušenstvom, ako správny potvrdil. Nakoľko ani v odvolaní žalovaný neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by iným spôsobom boli spôsobilé vyhodnotiť stav zistený prvoinštančným súdom, odvolanie v tejto časti uplatneného nároku nepovažoval odvolací súd za dôvodné a preto rozsudok v časti, v ktorej súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu výšky 141.120,84 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 66.094,09 eur od 21.09.2017 do zaplatenia, zo sumy 75.026,80 eur od 05.06.2020 do zaplatenia a žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 69.793,43 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 32.687,79 eur od 21.09.2017 do zaplatenia, zo sumy 37.105,59 eur od 05.06.2020 do zaplatenia ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a podľa § 387 ods. 2 CSP sa stotožnil so skutkovým a právnym záverom súdu prvej inštancie.

76. Za opodstatnenú odvolací súd však odvoláciu námietku žalovaného, ktorá sa týkala zvyšnej časti napadnutého zaväzujúceho výroku, v ktorej súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom spolu sumu 138.120,50 eur za ďalšie obdobie od 01.06.2020 až do 31.05.2023, o ktorú sumu žalobcovia rozšírili svoj nárok podaním zo dňa 01.06.2023. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti nároku žalobcov považuje odvolací súd za predčasnú.

77. V súvislosti s touto časťou uplatneného nároku za obdobie od 01.06.2020 do 31.05.2023 súd prvej inštancie nevysvetlil dôvody a neozrejmil úvahu, nadväzujúcu na zistenie skutkového stavu, vedúce k záveru, že žalobcom vznikol voči žalovanému nárok na zaplatenie uvedenej sumy práve vo výške 138.120,50 eur, keď žalobcovia túto sumu odvodili zo znaleckých posudkov č. 67/2017 a č. 61/2020, ktoré boli vypracované za účelom určenia výšky náhrady za predchádzajúce obdobie rokov 2017 - 2020 (do 31.05.2020), pričom žalobcovia pri rozšírení svojho návrhu vychádzali zo všeobecnej hodnoty pozemkov pri koeficientoch uvedených v týchto znaleckých posudkoch avšak pri navýšení povyšujúceho faktora v rokoch 2020-2021 na 1,35 a v rokoch 2022-2023 na 1,4. Súd prvej inštancie túto argumentáciu žalobcov bez ďalšieho prevzal do svojho rozhodnutia, a to bez toho, aby sa vysporiadal s námietkami žalovaného o nepreukázaní takto stanovenej výšky nároku žalobcov. V tejto časti potom trpí odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vadou nepreskúmateľnosti a nezrozumiteľnosti, čoho dôsledkom je i nemožnosť odvolacieho prieskumu správnosti jeho záverov, vyjadrených vo výroku vo vzťahu k tejto časti priznaného nároku. Vzhľadom na uvedené neostalo odvolaciemu súdu iné, ako rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej časti zaväzujúceho výroku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie bude opakovane skutkovo a právne posúdiť zostávajúci predmet konania, t.j. žalobu žalobcov v časti o zaplatenie sumy spolu vo výške 138.120,20 eur s príslušenstvom za obdobie od 01.06.2020 do 31.05.2023.

78. Súd prvej inštancie totiž v tejto časti žalobcami uplatneného nároku nepostupoval správne v súvislosti s vyhodnotením vykonaných dôkazov a procesom ustálenia skutkového stavu, teda všetkých skutočností významných pre rozhodnutie v merite veci. V preskúmvanej veci totiž svoje skutkové závery o nároku žalobcov na zaplatenie náhrady za toto obdobie oprel (takmer) výlučne o tvrdenia žalobcov, ktoré však neboli podložené listinnými dôkazmi a vychádzali výlučne zo znaleckých posudkov vypracovaných za účelom ustálenia výšky náhrady za predchádzajúce obdobie rokov 2017 až 2020, avšak bez toho, aby úplne a správne vyhodnotil a prihliadol na námietky a tvrdenia žalovaného,

ktorý popiera takto stanovenú výšku nárokov za nasledujúce obdobie, určenú výlučne na základe úvahy žalobcov, bez jej riadneho preukázania; žalovaný v tejto časti nároku dôvodne namieta, že nie je možné vyvodiť výšku náhrady za nasledujúce obdobie rokov 2020-2023 zo znaleckých posudkov vypracovaných pre potreby určenia tejto náhrady v roku 2017 až 2020 (do 31.05.2020). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že skutkové zistenia nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, ak súd vychádzal zo skutočností, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývajú, alebo naopak, nevzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov vyplývajú.

79. Pokiaľ žalovaný v nadväznosti na postup súdu prvej inštancie v súvislosti s ustálením skutkového stavu veci namieta, že napadnutý rozsudok je tzv. prekvapivým rozhodnutím, keď súd prvej inštancie prezentoval procesný postup, v zmysle ktorého nerozhodne o celom uplatnenom nároku a vo veci rozhodne čiastočným rozsudkom len o nároku žalobcov za obdobie od roku 2017 do 31.05.2020, t.j. nerozhodne o nároku žalobcov uplatnenom rozšírením žaloby podaním zo dňa 01.06.2023 vo výške 138.120,50 eur; odvolací súd uvádza, že tieto jeho námietky sú z hľadiska posúdenia vecnej správnosti napadnutého rozsudku bez významu. Odvolací súd nepopiera, že predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Strany sporu by nemali byť zaskočené takým postupom a rozhodnutím súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom procesnom postupe, ktorý nie je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami. Hoci je pravdou, že v danej veci za vhodnejšie by bolo možné považovať taký postup súdu prvej inštancie, v rámci ktorého by tento svoj prezentovaný procesný postup korigoval ešte pred rozhodnutím v spore, avšak podľa odvolacieho súdu, takýto postup prvoinštančného súdu nemal žiadny vplyv na (ne)správnosť ustálenia skutkového stavu veci, a teda ani na rozhodnutie v spore. Pokiaľ bol pre žalovaného tento procesný postup súdu prvej inštancie prekvapivý, je potrebné uviesť, že žalovaný nepochybne mal v priebehu konania možnosť sa k tomuto rozšírenému nároku žalobcov vyjadriť a využiť v tomto smere všetky svoje procesné práva. Túto možnosť napokon aj využil, keď napr. na pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 27.06.2023 sa k tomuto návrhu žalobcov vyjadril a predostrel svoju konkurenčnú argumentáciu. Opodstatnenosťou tejto argumentácie žalovaného sa napokon zaoberal aj odvolací súd, pričom dospel k záveru, že je dôvodná.

80. Na základe uvedeného tak možno zhrnúť, že skutkové závery súdu prvej inštancie ohľadom okolností, ktoré sú významné pre posúdenie rozšíreného nároku žalobcov spolu v sume vo výške 138.120,50 eur (t.j. nárok žalobcu v 1. rade 92.415,18 eur + nárok žalobcu v 2. rade 45.705,32 eur) za obdobie od 01.06.2020 do 31.05.2023 sú nedostatočné a predčasné, a preto pre účely rozhodnutia v merite veci nemôžu obstáť, keď z odôvodnenia napadnutého rozsudku v tejto časti nároku žalobcov vyplýva, že súd prvej inštancie síce navrhované dôkazy vykonal, avšak tieto riadne a úplne nevyhodnotil v ich vzájomnej súvislosti ani z hľadiska ich pravdivosti a významu pre rozhodnutie, vrátane ich posúdenia z toho hľadiska, či z nich vyplývajúce skutočnosti umožňujú súdu prvej inštancie posúdiť dôvodnosť nároku žalobcov v tejto časti uplatneného nároku za obdobie od 01.06.2020 do 31.05.2023.

81. Odvolací súd preto dospel k záveru, že postupom súdu prvej inštancie bola žalovanému v tejto časti nároku žalobcov odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, keď prvoinštančný súd svoje skutkové zistenia bez riadneho odôvodnenia oprel iba tvrdenia žalobcov, bez toho, aby tieto riadne vyhodnotil pri zohľadnení námietok žalovaného týkajúcich sa absencie dôkazov a unesenia dôkazného bremena žalobcami v tejto časti nároku, pričom zdôvodnenie takéhoto postupu absentuje aj v odôvodnení napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie tak v preskúmvanej veci svojím nesprávnym procesným postupom, ktorý mohol ovplyvniť výsledok sporu, porušil procesné práva žalovaného v takej miere, že zasiahol do jeho práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v odvolacom konaní, nakoľko rozhodnutie vo veci samej odvolacím súdom by za tohto stavu nahrádzalo prvoinštančné rozhodnutie, čím by bolo stranám odoprené právo namietať správnosť všetkých skutkových a právnych záverov na inštančne vyššom súde, a tým aj možnosť preskúmania správnosti nových skutkových a právnych záverov odvolacieho súdu, ku ktorým by dospel. Posúdenie podstaty veci po právnej, no predovšetkým po skutkovej stránke v rámci dvojinstančného súdneho konania je v tomto prípade vzhľadom na okolnosti veci súčasťou práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, a dôsledné rešpektovanie práva na spravodlivý proces oboch strán sporu možno v preskúmvanej veci dosiahnuť iba kasačným rozhodnutím.

82. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti o zaplatenie sumy 138.120,50 eur s príslušenstvom zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 391

ods. 1 CSP), v ktorom spor opätovne prejedná, v intenciách záverov vyslovených odvolacím súdom sa vysporiada so všetkými námietkami strán sporu a s vykonanými dôkazmi, tieto náležite vyhodnotí, a to so zreteľom na všetky strany uplatnené prostriedky procesnej obrany a útoku prednesené v priebehu konania, prípadne, ak na to vzhľadom na procesnú aktivitu procesných strán, ktorým je v tomto smere potrebné poskytnúť nevyhnutný priestor, budú splnené podmienky, doplní dokazovanie v zmysle dôkazných návrhov strán. Po doplnení dokazovania, opätovnom vyhodnotení a náležitom zohľadnení všetkých vykonaných dôkazov, a to jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, z hľadiska ich hodnovernosti, pravdivosti, logickej nadväznosti a významu pre rozhodnutie v spore i dôkaznej hodnoty, opätovne ustáli skutkový stav veci, na základe ktorého meritórne posúdi po právnej stránke vecnú opodstatnenosť podanej žaloby v tejto časti uplatneného nároku a opätovne rozhodne vo veci samej.

83. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu, predovšetkým odvolateľ, ani nevzniesol žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk, by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.04.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp. zn. 5Cdo/218/2009, 3Cdo/51/2011, 3Cdo/186/2012, 7Cdo/56/2011).

84. O náhrade trov (tohto) odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

85. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).